

Nazwa kierunku studiów:

Psychologia

Nazwa przedmiotu: Psychologia sądowo-penitencjarna

Poziom studiów: Jednolite magisterskie

Forma studiów: Stacjonarne

Profil studiów: ogólnoakademicki

Nazwa przedmiotu: Psychologia sądowo-penitencjarna

Forma zajęć i punkty ECTS

	Liczba godzin	Punkty ECTS	Sposób zaliczenia
wykłady	30		egzamin
praca własna	55		
Razem	85	3	

Cele kształcenia

Wykład z psychologii sądowo - penitencjarnej wprowadza studentów w problematykę związku psychologii i prawa, rolę biegłego psychologa w opracowaniu opinii sądowo - psychologicznych dotyczących podejrzanych sprawców przestępstw, świadków i ofiar, opinii dotyczących nieletnich, a także problemów funkcjonowania człowieka w warunkach izolacji więziennej.

Efekty uczenia się

Kategoria: WIEDZA		
SYMBOL EFEKTU UCZENIA SIĘ	OPIS EFEKTU UCZENIA SIĘ	ODNIESIENIE EFEKTU DO EFEKTU KIERUNKOWEGO
P_W1	Wymienia rodzaje, typy zakładów karnych i kategorie skazanych, cele kary pozbawienia wolności oraz metody oddziaływań penitencjarnych. Omawia skutki długotrwałej deprivacji potrzeb i roli podkultury więziennej.	Ps_WG09_Mgr Ps_WG12_Mgr
P_W2	Wyjaśnia rolę sądowego biegłego psychologa w sprawach karnych, cywilnych, rodzinnych oraz sprawach nieletnich.	Ps_WG08_Mgr Ps_WG09_Mgr Ps_WK01_Mgr Ps_WK04_Mgr
P_W3	Posiada niezbędną wiedzę z zakresu psychologii zeznań świadków np. wybiera odpowiednie metody diagnozy niezbędne do opracowania opinii sądowo – psychologicznej.	Ps_WG08_Mgr Ps_WG10_Mgr Ps_WG12_Mgr
Kategoria: UMIEJĘTNOŚCI		
SYMBOL EFEKTU UCZENIA SIĘ	OPIS EFEKTU UCZENIA SIĘ	ODNIESIENIE EFEKTU DO EFEKTU KIERUNKOWEGO
P_U1	Potrafi wyjaśnić wpływ czynników subiektywnych i obiektywnych na wiarygodność zeznań świadka i uzasadnić zasady przesłuchania małoletniego – ofiarę przestępstwa.	Ps_UW08_Mgr
P_U2	Potrafi wskazać metody diagnozy konieczne do opracowania opinii w sprawach rozwodowych, opiekuńczych a także opinii dotyczących osób pozbawionych wolności.	Ps_UW05_Mgr Ps_UW07_Mgr
Kategoria: KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
SYMBOL EFEKTU UCZENIA SIĘ	OPIS EFEKTU UCZENIA SIĘ	ODNIESIENIE EFEKTU DO EFEKTU KIERUNKOWEGO
P_K1	dokонуje krytycznej analizy zeznań i wywiadów	Ps_KK01_Mgr Ps_KO01_Mgr
P_K2	Podejmuje działalność w zakresie wolontariatu w ośrodkach kuratorskich, świetlicach socjoterapeutycznych	Ps_KR02_Mgr Ps_KR04_Mgr Ps_KR05_Mgr Ps_KK04_Mgr

Treści programowe przedmiotu

NUMER	OPIS ZAGADNIENIA	FORMA ZAJĘĆ	LICZBA GODZIN
1	Przedmiot psychologii sądowej, wpływ wiedzy psychologicznej na tworzenie prawa i orzecznictwo. Wyjaśnienie podstawowych pojęć- czyn karalny, przestępstwo, małoletni, nieletni, wina umyślna i nieumyślna. Przedmiot i zakres diagnozy psychologicznej w sprawach karnych i cywilnych. Podstawowe metody badań. Prawa i obowiązki biegłego psychologa.	wykłady	2 / 2
2	Udział psychologa w opiniowaniu wspólnie z psychiatrami poczytalności sprawcy czynu karalnego. Wpływ chorób psychicznych, upośledzenia umysłowego i różnych zakłóceń czynności psychicznych na zdolność rozeznania znaczenia czynu i kierowania swym postępowaniem. Diagnoza psychologiczna osobowości sprawcy (zwłaszcza sprawców młodocianych), oraz sprawców wykazujących zaburzenia psychiczne.	wykłady	2 / 2
3	Świadkowie - typy świadków. Historia dowodu z zeznań świadków i ewolucja metod oceny ich wiarygodności. Obowiązki i prawa świadków. Przyczyny i rodzaje błędów w zeznaniach. Zasady przesłuchania świadków. Subiektywne i obiektywne czynniki wpływające na wiarygodność zeznań.	wykłady	2 / 2
4	Dziecko jako świadek. Rola psychologa podczas przesłuchania małoletniego świadka. Metody badań i opiniowanie formy zeznań, zdolności do relacjonowania przez dziecko zaobserwowanych sytuacji, motywacji do składania zeznań.	wykłady	2 / 2
5	Podstawowe założenia wiktymologii. Typy ofiar i ich możliwa rola w genezie przestępstwa. Omówienie przestępstw, w których najczęściej ofiarami są dzieci (znęcanie się, wykorzystywanie seksualne), kobiet (znęcanie się, zgwałcenia), ludzi starych i słabych (znęcanie się, kradzieże, rozboje, oszustwa).	wykłady	2 / 2
6	Przedmiot opinii psychologicznej w sprawach nieletnich wykazujących znaczny stopień wykołejenia społecznego oraz sprawców czynów karalnych. Niedostosowanie społeczne i wykołejenie - przejawy. Prognozowanie dalszego postępowania nieletniego w zależności od orzeczonego przez sąd środka.	wykłady	2 / 2
7	Przedmiot opinii psychologicznej w sprawach rozwodowych i opiekuńczych. Pozytywne i negatywne przesłanki rozwodu. Diagnoza więzi dziecka z rodzicami i stosunku rodziców do dziecka, oraz przewidywanego wpływu rozwodu na przebieg dalszego rozwoju dziecka.	wykłady	2 / 2
8	Rola biegłego psychologa w opiniowaniu w sprawach o ubezwłasnowolnienie. Ustalenie stopnia sprawności intelektualnej osoby która ma być ubezwłasnowolniona, jej zdolności do przewidywania skutków swoich działań, krytycyzmu, podejmowania racjonalnych decyzji. Profilowanie psychologiczne domniemyanych sprawców przestępstw . Analiza śladów psychologicznych.	wykłady	2 / 2
9	Historia instytucji więzienia. Systemy wykonania kary.. Typy i rodzaje zakładów karnych. Struktura i dynamika przestępczości w Polsce	wykłady	2 / 2
10	Wpływ izolacji więziennej na psychospołeczne funkcjonowanie człowieka. Procesy uruchamiane przez izolację - stygmatyzacja, standaryzacja, depersonalizacja, degradacji. Strategie radzenia sobie z sytuacją uwięzienia. Proces prizonizacji i jego skutki.	wykłady	2 / 2

NUMER	OPIS ZAGADNIENIA	FORMA ZAJĘĆ	LICZBA GODZIN
11	Systemy wykonywania kary - zwykły, terapeutyczny, programowanego oddziaływania. Możliwości oddziaływania na skazanych w warunkach przełudnienia zakładów karnych- zapewnienie pracy, nauki, działań kulturalno oświatowych i sportowych. Prawa i obowiązki skazanych odbywających kare pozbawienia wolności	wykłady	2 / 2
12	Psychologiczna (oparta na wynikach badań) charakterystyka wybranych grup skazanych - zabójców, gwałcicieli, pedofilii, sprawców rozbojów.	wykłady	2 / 2
13	Charakterystyka podkultury więziennej. Gwara, tatuaże, wypadki nadzwyczajne (próby samobójcze, samookaleczenia).	wykłady	2 / 2
14	Rola psychologa więziennego. Opracowywanie opinii skazanych stwarzających szczególne trudności wychowawcze, skazanych na długie kary pozbawienia wolności, oraz za stosowanie przemocy w rodzinie, a także uzależnionych od alkoholu i narkotyków. Prowadzenie warsztatów z komunikacji, asertywności, zastępowania , agresji, itp a także interwencji kryzysowej.	wykłady	2 / 2
15	Praca psychologów z osobami uzależnionymi na oddziałach terapeutycznych. Rola psychologa w przygotowaniu skazanych do zwolnienia.	wykłady	2 / 2

Warunki zaliczenia

WYKŁADY

FORMA ZALICZENIA

Egzamin

WAGA FORMY ZALICZENIA

100

Metody kształcenia

- wykład
- filmy
- Prezentacje danych i wyników badań
- odkrywanie wiedzy - zbiorowe (np. dyskusja plenarna, burza mózgów, drama/inscenizacja)
- przekazywanie wiedzy (np. wykład, prelekcja multimedialna, pogadanka, opis, omówienie przykładów)

Literatura przedmiotu (obowiązkowa)

- Ciosek M . Psychologia sądowa i penitencjarna 2001
- Ciosek M . Izolacja więzienna 1993
- Gierowski J.K. Przedmiot i zakres sądowej diagnozy psychologicznej, w: J.K. Gierowski i A.S. Szymusik – Postępowanie karne i cywilne wobec osób zaburzonych psychicznie, Wyd. Collegium Medium UJ (str. 116-124) 1996
- Toeplitz – Winiewska . Fazy rozwojowe a metody przesłuchania dzieci, Dzieci Niczyje nr. 6 2004
- Gruza E. . Ocena wiarygodności zeznań świadków w procesie karnym, Wyd. Zakamycze (str. 57-153) 2003

Literatura przedmiotu (uzupełniająca)

- Arntzen. Psychologia zeznań świadków 1989
- Habzda – Siwek E. . Diagnoza stanu psychicznego sprawcy a rozstrzygnięcia w procesie karnym 2002
- Hołyst B. . Psychologiczne i społeczne determinanty zeznań świadków 1989
- Kwiatkowska – Daluk . Przesłuchanie dziecka, str. 165-206 2001
- Lasocik Z. . Zabójca zawodowy i na zlecenie 2001
- Przybyliński S. . Podkultura więzienna, wielowymiarowość rzeczywistości penitencjarnej 2006
- Sajkowska M. . Wykorzystywanie seksualne dzieci. Teoria, badania, praktyka. Praca zbiorowa 2004
- Sitarczyk M. . Nieletni sprawcy zabójstw. Sylwetki psychologiczne. 2004
- Szymanowska A. . Więzienie i co dalej 2003

Odniesienie efektów przedmiotowych do efektów kierunkowych, treści kształcenia, metod weryfikacji

SYMBOL EFEKTU UCZENIA SIĘ	ODNIESIENIE DANEGO EFEKTU DO EFEKTU KIERUNKOWEGO	ODNIESIENIE DANEGO EFEKTU DO TREŚCI KSZTAŁCENIA (NAUCZANIA)	ODNIESIENIE DANEGO EFEKTU DO METODY WERYFIKACJI
WIEDZA			
P_W1	Ps_WG09_Mgr Ps_WG12_Mgr	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15	egzamin
P_W2	Ps_WG08_Mgr Ps_WG09_Mgr Ps_WK01_Mgr Ps_WK04_Mgr		
P_W3	Ps_WG08_Mgr Ps_WG10_Mgr Ps_WG12_Mgr		
SYMBOL EFEKTU UCZENIA SIĘ	ODNIESIENIE DANEGO EFEKTU DO EFEKTU KIERUNKOWEGO	ODNIESIENIE DANEGO EFEKTU DO TREŚCI KSZTAŁCENIA (NAUCZANIA)	ODNIESIENIE DANEGO EFEKTU DO METODY WERYFIKACJI
UMIEJĘTNOŚCI			
P_U1	Ps_UW08_Mgr	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15	egzamin
P_U2	Ps_UW05_Mgr Ps_UW07_Mgr		

SYMBOL EFEKTU UCZENIA SIĘ	ODNIESIENIE DANEGO EFEKTU DO EFEKTU KIERUNKOWEGO	ODNIESIENIE DANEGO EFEKTU DO TREŚCI KSZTAŁCENIA (NAUCZANIA)	ODNIESIENIE DANEGO EFEKTU DO METODY WERYFIKACJI
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
P_K1	Ps_KK01_Mgr Ps_KO01_Mgr		kontrola końcowa umiejętności kognitywnych - EGZAMIN z zadaniami (np. przeprowadzenie diagnozy)
P_K2	Ps_KR02_Mgr Ps_KR04_Mgr Ps_KR05_Mgr Ps_KK04_Mgr		